

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางในการจัดบริการสุขภาพให้แก่ประชาชน โดยนำข้อมูลเกี่ยวกับทางเลือกในการดูแลสุขภาพ ความคิดความเชื่อในทางเลือกต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ที่มสุขภาพและอาสาสมัครสาธารณสุข (อสส.) มาเป็นส่วนร่วมในการพิจารณาวางแผนการจัดบริการให้ตรงกับความต้องการของประชาชน
2. เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาสาธารณสุขแห่งชาติและจัดฝึกอบรมของเจ้าหน้าที่ที่มสุขภาพและอาสาสมัครสาธารณสุข (อสส.) เกี่ยวกับทางเลือกในการดูแลสุขภาพตนเอง โดยคำนึงถึงความต้องการของเจ้าหน้าที่ที่มสุขภาพและอาสาสมัครสาธารณสุข (อสส.)
3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อหาหลักฐานยืนยันในทางวิทยาศาสตร์ในการดูแลสุขภาพแต่ละวิธี

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทางเลือกในการดูแลสุขภาพของเจ้าหน้าที่ที่มสุขภาพ (พยาบาล) และอาสาสมัครสาธารณสุข (อสส.) ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พยาบาล และ อสส. จากศูนย์บริการสาธารณสุข ได้พยาบาลและ อสส. จำนวน 99 และ 437 คน ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามของ ดร.สมพร เติริยมชัยศรี ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขในบางส่วน และได้นำไปทดลองใช้ (Try out) กับพยาบาลและ อสส. จากศูนย์บริการสาธารณสุขที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน หาความเที่ยงโดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช (Coefficient alpha or Cronbach coefficient) ได้ค่าความเที่ยง 0.80 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 ประวัติสุขภาพ ส่วนที่ 3 ความเชื่อในประสิทธิภาพ ผลดี และผลลัพธ์ของการดูแลสุขภาพตนเองโดยใช้การแพทย์ทางเลือก ส่วนที่ 4 ความต้องการการบริการการดูแลสุขภาพตนเองโดยใช้การแพทย์ทางเลือก

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ดำเนินการวิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างโดยตนเองกับพยาบาลและ อสส. โดยเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม - 3 พฤศจิกายน 2543 ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้จาก พยาบาลและอสส. จำนวน 99 และ 437 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องมา

ทำการวิเคราะห์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ทำการวิเคราะห์ ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ การทดสอบค่าที (T-test)

ผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นพยาบาลประจำศูนย์ บริการสาธารณสุข จำนวน 99 คน เป็นเพศหญิงทั้งหมด อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 30 - 39 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 51.52 สถานภาพสมรสคู่ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 67.70 นับถือศาสนาพุทธ จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 97.00 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 82.82 อาชีพรับราชการทั้งหมด ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่จนถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่ 26 - 30 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 28.88 กลุ่มหลังเป็น อสส. จำนวน 437 คน เป็น เพศหญิง 248 คน คิดเป็นร้อยละ 73.59 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 40 - 49 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 31.75 สถานภาพสมรสคู่ จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 60.20 นับถือศาสนา พุทธ จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 78.64 การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 60.23 อาชีพทำงานบ้าน จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 44.81 ระยะเวลาที่พัก อาศัยอยู่จนถึงปัจจุบัน ส่วนใหญ่ 31 ปีขึ้นไป จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 42.14

2. ประวัติสุขภาพ

2.1 ในอดีต พยาบาลและ อสส. ส่วนใหญ่เมื่อเจ็บป่วยจะไปรับการรักษาโดยใช้การ แพทย์แผนปัจจุบันถึงร้อยละ 97.97 และ 91.22 ตามลำดับ และไปรับการรักษาด้วยตนเองถึง ร้อยละ 79.55 และ 81.46 ตามลำดับ

2.2 ในปัจจุบัน พยาบาลและ อสส. ส่วนใหญ่เมื่อเจ็บป่วยจะไปรับการรักษาโดยใช้ การแพทย์แผนปัจจุบันถึงร้อยละ 81.08 และ 96.47 ตามลำดับ และไปรับการรักษาด้วยตนเอง ถึงร้อยละ 91.89 และ 80.59 ตามลำดับ

2.3 พยาบาลและ อสส. เคยรับรู้วิธีการดูแลสุขภาพตนเองโดยใช้การแพทย์ทางเลือก ถึงร้อยละ 54.50 และ 35.91 ตามลำดับ

2.4 พยาบาลและ อสส. เคยเรียนรู้วิธีการดูแลสุขภาพตนเองโดยใช้การแพทย์ทาง เลือกจากครูอาจารย์หรือผู้รู้ ร้อยละ 66.67 และ 52.89 ตามลำดับ นอกนั้นเคยเรียนกับบิดามารดา หรือจากสมาชิกในครอบครัว

2.5 พยาบาลและ อสส. เคยใช้วิธีการดูแลสุขภาพตนเองโดยใช้การแพทย์ทาง เลือกกับตนเอง 10 และ 53 คน ตามลำดับ และนำไปใช้กับคนอื่น 13 และ 60 คน ตามลำดับ